

Kr. Ó Þorgrímsson og Þorleifur Jónsson - Vitna-framburður í málinu Kr. Ó Þorgrímsson gegn Þorleifi Jónssyni - Orðrjettur útdráttur úr rjettarskjölunum (1888)

Útgáfa 1.0 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðu eintaki af téðu riti. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið rafrænt eintak af því án endurgjalds.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó að stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Höfundur skjals þessa álitur að hvers kyns höfundaréttur á prentaða eintakinu sé útrunninn.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Skannað var eintak í vörslu Landsbókasafnsins (Íslandssafn).

Skrifað inn á bls. 7 og 26.

2377

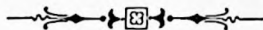
Vitna-framburður

í málinu:

Kr. Ó. Þorgrímsson gegn Þorleifi Jónssyni.

Orðrjettar útdráttur úr rjettarskjölunum.

Gefinn út almenningi til athugunar og fróðleiks
af
Nokkrum Reykvíkingum.

Reykjavík.

Prentsm. S. Eymundssonar og S. Jónssonar.
Prentari Th. Jensen.

1888.

Útskrift

úr

bæjarþingsrjettarþók Reykjavíkurkaupstaðar.

Ár 1887 6. dag októbermán. var bæjarþingsrjettur Reykjavíkur settur á bæjarþingsstofunni, og haldinn af hinum regulega dómara Halldóri Danielssyni, með vottum Jóni Borgfirðingi, P. Pjeturssyni, Á. Gíslasyni og S. Jónssyni — — — —.

Vjek þá hinn reglulegi dómari sæti sitt í rjettinum. Tók þá sæti í rjettinum kand. jur. Hannes Hafstein, sem setudómari samkvæmt löggildingu amtsins, dags. 24. sept. 1887, er fram leggst svo hljóðandi:

— — — — —.

Var þá tekið fyrir, að leiða vitni til upplýsingar í málinu:

Kr. Ó. Þorgrímsson

gegn

Þorleifi Jónssyni.

Mættur var vitnastefnandi, ritsjóri Þorleifur Jónsson, og leggur fram vitnastefnu, dags. 28. sept með árituðu birtingarvottorði, 1 eintak af 17. tölubl. Þjóðólfs 1887, og spurningar til vitnanna. Skjöl þessi voru þingmerkt, auðkennd 2—4 og hljóða svo:

(Rjettarskjal No. 3.).

„Þjóðólfur“ XXXIX, 17. — ²²/₄ 1887.
 . . „Skýrsla um bæjarstjórnaraufund 16. þ. m. . .

 . . . Jón Ólafsson minnist á svör fyrirv. bæjargj.k., sem hann hefði nú litið í á fundinum. Kvað þau að miklu leyti mislukkaðar fyndni-tilraunir og hártoganir. Það væri annars litlar reiður að henda á skýrslum frá jafn-óskilrikum manni, sem ekki hikaði við að gefa skýrslur þvert á móti betri vitund, að því er ætla mætti, svo sem hann hefði gjört í vetur um kirkjusjóðinn, er hann hefði skýrt amtmanni frá öndverðlega í janúar, að kirkjan ætti í sjóði hjá sjer 1000—1100 kr., en það hefði þó reynzt fullum helmingi meira. Hann *vitnaði það undir amtmann* E. Th. Jónassen, bæjarfulltrúa, að þetta væri rjett hermt, *og bar amtmáður ekki á móti því*, og sat hann þó á fundi.

Eptir nokkrar umræður varð sú niðurstaðan, að kosin var 3 manna nefnd, eins og til hafði verið lagt (kosnir: sjera Eir. Briem, Björn ritstj. Jónsson og Jón alþm. Ólafsson). Skyldi svo tillögur hennar ásamt máls-gögnum ganga milli bæjarfulltrúanna til skoðunar, áður en það yrði útkljáð á fundi. — Fyrir því að nefnd væri kosin greiddu atkv.: Bj. J., E. Br., Guðm. Þórðars., J. Ól., Páll Þorkelsson; — amtm. Jónassen greiddi ekki atkv., og heldur ekki þeir mágarnir H. Kr. Fr. og Hall-dór bæjarfógeti“¹⁾.

¹⁾ Út af þessari skýrslu stefndi Kristján Ó. Þ. ritstjóra Þjóðólfs Þorl. Jónssyni í september 1887. — Þorleifur stefndi vitnum í málinu.

(Réttarskjal Nr. 4).

„I. Spurningar

fyrir vitnin Halldór Danielsson, H. Kr. Friðriksson, E. Th. Jónassen, Björn Jónsson, Eirík Briem og Guðm. Þórðarson á bæjarþingi Reykjavíkur 6. okt 1887:

1. Hvað heitir vitnið og hversu gamalt er það?
2. Var vitnið á aukafundi bæjarstjórnarinnar í Reykjavík 16. apríl þ. á., þegar rætt var um skil Kristjáns Ó. Þorgrímssonar á bæjarreikningum kaupstaðarins?
3. Sagði bæjarfulltrúi Jón Ólafsson á þeim fundi þau orð, sem höfð eru eptir honum í skýrslunni um fundinn í Þjóðólfi 22. apr. þ. á.?

II. Spurningar

fyrir hin sömu vitni og vitnin Jón Ólafsson og Björn Kristjánsson:

1. Gjörði Kristján Ó. Þorgrímsson nokkur reikningsskil fyrir peningum Reykjavíkurkaupstaðar, þegar hann hætti að vera gjaldkeri bæjarins?
2. Hvernig voru þau reikningsskil?
3. Hvenær gjörði hann full reikningsskil?
4. Hvernig var bókfærsla hans á bæjarreikningsbókunum?
5. Var kassabókin áreiðanleg?
6. Taldi Kristján Ó. Þorgrímsson nokkra af gjaldendum bæjarins í skuld, sem þó höfðu borgað bæargjöldin til hans?
7. Hafði Kristján Ó. Þorgrímsson fært nokkur útgjöld bænum tvisvar til útgjalda?

III. Spurningar

fyrir vitnið E. Th. Jónassen:

1. Hvenær hætti Kristján Ó. Þorgrímsson að vera reikningshaldari dómkirkjunnar í Reykjavík?
2. Hvað sagði hann þá að sjóður kirkunnar væri mikill?
3. Reyndust orð hans þá um stærð sjóðsins sönn?
4. Skilaði hann öllum sjóði kirkjunnar, þegar hann hætti að vera reikningshaldari hennar?
5. Hvenær skilaði hann af sjer öllum sjóði kirkjunnar?
6. Taldi hann nokkra skulda kirkjunni, sem þó höfðu borgað kirkjugjöld til hans?
7. Hvers vegna hætti Kristján Ó. Þorgrímsson að vera reikningshaldari kirkunnar?

IV. Spurningar

fyrir vitnið Björn Jónsson:

1. Veit vitnið til þess, að Kristján Ó. Þorgrímsson hafi tekið bankalán fyrir mann á austurlandi, án þess að standa skil á því eins og vera bar?
2. Var vitnið við statt, þegar gengið var eptir bankaláni þessu hjá Kr. Ó. Þorgrímssyni?
3. Hverjir voru þar aðrir viðstaddir?
4. Um hvert leyti var þetta?
5. Hver svör gaf Kr. Ó. Þorgrímsson við þetta atvik viðvikjandi láninu?
6. Reyndust orð hans sönn?
7. Hvers vegna hætti Kr. Ó. Þorgrímsson að vera bókavörður Bókmenntafjelagsins?“

Sömuleiðis sýndi hann í rjettinum sáttakæru með áritun sáttanefndar, og óskar hann að vitnaleiðslan fari fram.

Mættur var vitnastefndi, stefnandinn í [aðal-]málinu, bóksali Kr. Ó. Þorgrímsson.

Mætti þá fyrir rjettinum bæjarfógeti Halldór Daniéls-son. Voru hinar framlögðu spurningar lagðar fyrir hann, og svarar hann:

Til 1. spurningar: Halldór Daniéls-son, 32 ára.

Óskaði vitnastefnandi þá vitnið spurt, hvernar stjettar það væri, og svaraði það: Bæjarfógeti.

Til 2. spurningar svarar vitnið: Já.

Til 3. spurningar: Jeg man ekki hvernig orðin fjellu, en mig rekur minni til, að bæjarfulltrúi Jón Ólafsson á þessum bæjarstjórnarfundum talaði um að skýrslur og reikningar Kristjáns Þorgrímssonar væru lítt áreiðanlegir, og því til sönnunar skírskotaði hann til amtmanns Jónassens, sem sat á bæjarstjórnarfundinum, um það, að reikningsskil Kristján Þorgrímssonar fyrir fje dómkirkjunnar hefði eigverið rjett. Jeg tek það aptur fram, að jeg man ekki, hvernig orðin fjellu, en það var í þessa átt, sem bæjarfulltrúi Jón Ólafsson talaði.

Þá óskaði vitnastefnandinn, að sú spurning væri lögð fyrir vitnið: Man vitnið eptir því, að Jón Ólafsson við hefði þau orð um Kristján Þorgrímsson á fundinum, að hann væri óskilríkur maður, og aðætla mætti að hann gæfi skýrslu móti betri vitund.

Var þá þessi spurning lögð fyrir vitnið, og svarar það, að það verði að skírskota til þess, sem það hefði áður sagt, að það myndi eigi hin einstöku orð, er fallið hefði, en bæjarfulltrúi Jón Ólafsson hefði talað í þeim anda, er vitnið hefði áður sagt um óáreiðanlegleik og óskilríki Kr. Ó. Þorgrímssonar.

Óskaði þá vitnastefnandi ennfremur þá spurningu lagða fyrir vitnið, hvort það reki minni til, að bæjarfalltrúi Jón Ólafsson hefði á fundinum meðal þeirra orða, sem vitnið man ekki orð fyrir orð, sagt eitthvað í þá átt, að ætla mætti að Kr. Ó. Þorgrímsson gæfi skýrslu á móti betri vitund. Þessi spurning var lögð fyrir vitnið og svarar það:

Að það muni ekki eptir neinum sjerstökum orðum, en á hinn bóginn getur vitnið ekki tekið fyrir, að orð hafi fallið í þá átt, sem spurt er um.

Óskaði vitnastefnandi þá spurningu borna upp fyrir vitninu:

1. Hvort það hafi lesið skýrsluna um fundinn í blaðinu Þjóðólfi þegar blaðið kom út, og hafi vitnið lesið hana,
2. fannst vitninu þá skýrslan rangherma orð Jóns Ólafssonar í nokkru?

Þessar spurningar voru lagðar fyrir vitnið, og svarar það fyrri spurningunni: Já, og hinni síðari: Nei, enda hugsaði jeg ekkert um það átriði.

Því næst voru lagðar fyrir vitnið vitna-spurningarnar, sem auðkenndar eru No. II.¹⁾ og svarar það til 1. spurningar: Jeg hygg að hann hafi gjört reikningsskil.

Að gefnu tilefni útlistar vitnið þetta svar þannig að það segi orðið „jeg hygg“ af því það ekki hafi sjeð þau reikningsskil sjálfur.

Til 2. spurningar: Jeg hef ekki sjeð þau, og veit eigi, hvernig þau voru.

¹⁾ Sjá hjer að framan á 5. bls.

Til 3. spurningar: Það er vitninu ekki kunnugt, en liggur því næst að ætla, að hann hafi gjört það um leið og hann skilaði af sjer.

Til 4. spurningar: *Jeg hef ekki rannsakað þær bækur eða bókfærslu hans í þeim, og get þessvegna ekki sagt um það¹⁾.*

Til 5. spurningar: *Jeg hefi ekki rannsakað kassabókina heldur¹⁾,* og get ekki gefið neina sjálfstæða skýrslu um hana.

Til 6. spurningar: Það hefur komið fyrir, eptir því sem gjaldkerinn²⁾ hefur skýrt mjer frá, að það hafi verið sýndar kvittanir frá honum.

Til 7. spurningar: Vitnið rekur minni til láns úr Hafnarsjóði, sem er tvítalið bænum til útgjalda. Þá óskar vitnastefnandi þá spurningu lagða fyrir vitnið:

1. Hvort hinn núverandi bæjargjaldkeri hafi talað við vitnið um reikningsskil Kr. Ó. Þorgrímssonar um bæjarreikninginn; hafi hann talað um þau, þá
2. Hvenær hann hafi sagt að hann hafi gjört reikningsskil, og
3. Hvort hinn núverandi bæjargjaldkeri hafi eigi kært Kr. Ó. Þorgrímsson fyrir vitninu sem bæjarfógeta fyrir óráðvanlega bókfærslu á bæjarreikningunum, og ef svo er
4. Hvort vitnið hafi þá eigi við raunsókn í málinu neitt kynnt sjer bókfærslu Kr. Ó. Þorgrímssonar í bæjarreikingsbókunum.

¹⁾ Orðin einkend að letri af útgg.

²⁾ þ. e. hinn núverandi.

Þessar spurningar voru lagðar fyrir vitnið, og svaraði það :

1. spurningu: Já.
2. spurningu: ekki svo jeg minnst þess, jeg man eigi að hann hafi getið þess.
3. spurningu: Jú.
4. spurningu: Ekki annað en viðvikjandi því láni, er áður var áminnt, að væri tvífært til útgjalda.

Áður en þessar síðustu fjórar spurningar voru uppbornar fyrir vitninu, var brýnt fyrir vitnastefnandanum, að hann nú yrði að koma fram með allar þær spurningar í einu, er hann hefði fram að færa. Þá óskar vitnastefnandi enn að lögð sje fyrir vitnið þessi spurning:

1. Veit vitnið af nokkru öðru, sem bendi á, að bóksali Kr. Ó. Þorgrímsson sje eða hafi verið óskilríkur maður, eða að ástæða sje til að ætla, að hann hafi gefið skýrslu móti betri vitund?
2. Hvort vitnið haldi að það sje ástæða til að ætla, að Kristján Ó. Þorgrímsson hafi gefið skýrslu móti betri vitund viðvikjandi Hafnarsjóðnum.

Hinni fyrri af þessum spurningum neitaði vitnið að svara af þeirri ástæðu, að hún væri of almenn, og stíluð eins og fyrir rannsóknarrjett.

Vitnastefnandi mótmælti og lagði þetta atriði undir úrskurð

Því úrskurðast:

Mótmæli vitnisins takast greina.

Þá var *síðari* spurningin borin upp fyrir vitninu,

og svarar vitnið: Jeg sje eigi að sú ástæða sje fyrir hendi.

„Objectiv“ ástæða er ekki eptir minni meiningu.

Vitnastefndi óskaði þá þessar gagnspurningar lagðar fyrir vitnið:

1. Veit vitnið til þess, að skýrsla mín viðvikjandi sjóði dómkirkjunnar, sem jeg sendi amtinu 14. des. f. á., væri í nokkru röng frá minni hálfu.
2. Veit vitnið til þess, að jeg nokkru sinni hafi gefið rangar skýrslur vísvitandi viðvikjandi reikningum Reykjavíkur dómkirkju, bæjarsjóði og Hafnarsjóði Reykjavíkur.

Þessar spurningar voru þá lagðar fyrir vitnið og svarar það.

1. spurningu: Nei.
2. spurningu Nei, ekki vísvitandi.

Svörin voru upplestin fyrir vitninu, og játuð rjett bókuð. Vitnastefnandi óskaði eigi eiðfestingar að svo stöddu. Vjek vitnið frá rjetti.

Mætti þá fyrir rjettinum amtmaður E. Th. Jónassen og voru lagðar fyrir hann spurningarnar No. I¹). Við fyrstu spurningu var eptir ósk vitnastefnanda bætt: Hverrar stjettar er vitnið? og svarar það:

1. spurningu: Eggert Theodor Jónassen, 49 ára, amtmaður.

Til 2. spurningar: Já, jeg get ekki betur munað.

Til 3. spurningar: Jeg þori ekki að staðhæfa að bæjarfulltrúi Jón Ólafsson hafi brúkað einmitt þessi orð, en hann talaði eitthvað í þá átt, sem í blaðinu stendur. Jeg man einnig að hann skírskotaði til

¹) Sjá bls. 5. hjer að framan.

mín, og sagði í þá átt, að amtmaðurinn gæti um þetta sagt, en jeg svaraði því ekki

Vitnastefnandi óskaði þá ennfremur þessa spurningu uppborna:

1. Hvort Kristján Ó. Þorgrímsson hafi verið kærður fyrir bæjarfógeta út af röngum kvittunum og óráðvandlegri bókfærslu.
2. Ef svo er, hvort í rjettarrannsóknnum þeim, sem komu fyrir vitnið sem amtmann, hafi eigi staðið neitt um bókfærslu Kr. Ó. Þorgrímssonar í reikningsbókum bæjarins.
3. Hvort glæpamálið gegn Kr. Ó. Þorgrímssyni hafi eigi verið höfðað einnig út af óráðvandlegri bókfærslu.
4. Hafa margir sýnt kvittanir fyrir að hafa greitt Kr. Ó. Þorgrímssyni gjöld þau, er hann taldi þá skulda?

Þessar spurningar voru þá lagðar fyrir vitnið og svarar það

1. spurningu: Já.
2. Jú, þeir sem voru fengnir til að skoða reikningsbækurnar, fundu í þeim mikla galla síðasta árið, og að bæði hefði verið óregla og skeytingarleysi í bókfærslunni, að því leyti að það hefði gleymzt að færa inn í þær sumt, sem átti að standa þar.
3. spurning: Jú, ekki mann jeg betur; reyndar man jeg ekki glögg, hvernig actionskipanin var orðuð.
4. spurning: Mjer er kunnugt um, sem bæjarfulltrúa, að *nokkrir* hafa sýnt kvittanir fyrir fje, sem þeir eptir bókunum stóðu í skuld um, en hve margir þeir

hafa verið, veit jeg ekki; þeir sem hafa haft slíkt að kæra, hafa átt að fara til bæjarfógetans.

Voru þá lagðar fyrir vitnið spurningarnar Nr. III, og svarar vitnið:

1. spurningu: Eptir því sem jeg frekast man, mun það hafa verið skömmu eptir nýárið, mig minnir í miðjum janúar þ. á.
2. spurningu: Þá fjekk jeg ekki skil hjá honum; reikningurinn kom ekki tyr en talsvert seinna en sá nýi tók við. Áður lengra var komið, óskaði vitnastefnandi þá spurningu lagða fyrir vitnið: Hvort Kr. Ó. Þorgrímsson hefði sagt nokkuð um stærð sjóðsins, þegar hann hætti að vera reikningshaldari og svarar vitnið:

Nei, ekki þá, en nokkru áður en hann fór frá hafði hann eptir kröfu minni gefið skýrslu um, hva væri í sjóði, mun það hafa verið í desember 1886

Þá var 3. spurning á skjalinu lögð fyrir vitnið, og svarar það:

Frá því jeg fjekk þessa skýrslu í desember 1886, þangað til jeg meðtók reikninginn, sem eptir því sem jeg man bezt mun hafa verið í marz 1887, fjekk jeg enga skýrslu um það sem var í sjóði frá honum, en eptir því, sem var samkvæmt reikningnum í sjóði við árslok 1886, þá virtist sem skýrslan frá desember 1886 ekki hefði verið nákvæm, þ. e. a. s. þá hafi átt að vera meira í sjóði en hún tiltók, en *hvernig á því hefur staðið, veit jeg ekki.*

Að gefnu tilefni bætir vitnið því við þetta svar, að upphæðin við árslok 1886 hefði samkvæmt reikningnum verið hjer um bil 5—600 kr. meiri en menn

1) Sjá 5.—6. bls. hér að framan.

skyldu búast við eftir þeirri upphæð að dæma, sem samkvæmt skilagreininni var í sjóði í miðjum desember.

Til 4. spurningar svaraði vitnið: Nei, ekki þá strax, en hann hefur fyrir löngu borgað allt, þannig, að hann er ekki í neinni skuld eftir reikningnum.

Til 5. spurn: Hann borgaði nokkuð strax, um það leyti er hann afhenti eptirfylgjanda sínum, en hitt hefur hann borgað síðan. Hann hafði lokið allri greiðslunni í vor sumpart með peningum, sumpart með ávísun, nema hjer um bil 80 kr., sem hann borgaði í sumar.

Til 6. spurningar: Það er mjer ekki kunnugt um, en eitthvað hefur hinn nýi gjaldkeri talað um, að sumir hafi neitað að borga, af því að þeir hafi haft kvittanir, og hefur það verið frá seinni tíð, mest seinasta árið, sem Kr. Ó. Þorgrímsson var við.

Til 7. spurningar: Vegna þess að jeg vildi heldur hafa annan mann til að gegna því starfi.

Þá óskar vitnastefnandi að þær spurningar, er hjer segir, skuli lagðar fyrir vitnið:

Af hverri ástæðu vildi vitnið heldur annan reikningshaldara?

Vitnið svarar:

Af því að jeg sem amtmaður hafði skipað að höfða sakamál móti honum, og vildi því eigi hafa hann fyrir reikningum dómkirkjunnar, er jeg á að annast, með því líka óregla hafði komið fram í færslu hans á bæjarreikningunum.

.

Eptir ósk vitnastefnanda var þá sú spurning borin upp fyrir vitninu, hvort ekki hefði verið hótad þvingunarmeðulum í síðari skipti sem Kristján Ó. Þorgrímsson var krafinn um reikningsskil, og svarar vitnið:

Jeg man ekki, hvernig brjef mín þar að lútandi voru orðuð, en það er enginn efi á því, að jeg hef brýnt það alvarlega fyrir honum, hver afleiðing af því yrði, ef hann ekki gerði reikningsskil.

Vitnastefudi Kr. Ó. Þorgrímsson óskar þessar gagnspurningar lagðar fyrir vitnið.:

1. Er vitninu ljóst, hversu mikla peninga jeg innheimti fyrir dómkirkjuna frá 14. des. 1886, og þar til jeg skilaði af mjer til hins nýja reikningshaldara í miðjum febrúarmánuði þ. á.?
2. Man vitnið ekki eptir því, að þess var getið neðanmáls í áðurgreindri skýrslu 14. des. f. á., að jarðarafgjöldum dómkirkjunnar og ljóstollum þeim, sem goldizt hefðu í tólg, væri reikningshaldari enn ekki búinn að koma í peninga til inntektar fyrir kirkjusjóðinn?
3. Getur vitnið borið það, að áðurgreind skýrsla væri röng frá minni hendi í nokkru tilliti?
4. Veit vitnið til þess, að jeg hafi nokkru sinni gefið rangar skýrslur, þvert á móti betri vitund, viðvíkjandi reikningum dómkirkjunnar, bæjarsjóði og hafnarsjóði Reykjavíkur?
5. Hafa reikningar þeir, bæjarsjóði viðvíkjandi, sem jeg hef samíð, og úrskurðaðir hafa verið af bæjarstjórninni til þessa, verið svo ónákvæmir og óljós-

ir, eða svo mikið út á þá að setja, að það munaði nokkru verulegu?

Voru þá spurningarnar lagðar fyrir vitnið, og svaraði það:

Til 1. spurningar: Nei, enda hef jeg hvergi sagt það.

Til 2. spurningar: Jú, mig minnir að í skýrslunni væri athugasemd eitthvað því viðkomandi.

Til 3. spurningar: Jeg hef áður sagt, að hún hafi ekki verið nákvæm, en hvernig á því stæði, hef jeg ekki lagt neinn dóm á, og veit jeg ekki. Að gefnu tilefni skírskotar vitnið til þess, sem það áður hefur framborið um, að ónákvæmni þessi hafi verið í því fólgin, að eptir reikningnum hefði verið talið meira í sjóði en við hefði mátt búast eptir áður-gefinni skilagrein.

Til 4. spurningar: Nei.

Til 2. spurningar: Nei, jeg man ekki til að, í þeim reikningum, sem hafa verið úrskurðaðir af bæjarstjórninni, hafi verið neinir verulegir reikningsgallar, svo að hann hafi orðið fyrir ábyrgð.

Ár 1887 13. okt. var bæjarþingsrjettur Reykjavíkur settur á bæjarþingsstofunni

Tók þá sæti í rjettinum cand. jur. Hannes Hafstein, sem setudómari eptir löggildingu amtsins. Var þá tekið fyrir: Að framhalda vitnaleiðslu í málinu:

Kristján Ó. Þorgrímsson
gegn Þorleifi Jónssyni.

Mættur var vitnastefnandinn Þorleifur ritstjóri Jónsson, og óskar að vitnaleiðslan fari fram.

Stefndi í vitnamálinu Kr. Ó. Þorgrímsson var einnig mættur

Mættur var eftir vitnastefnunni alþm. Jón Ólafsson og var eftir ósk vitnastefnandans lagðar fyrir hann vitnaspurningar II, og var hann áminntur um að gefa sannorða skýrslu

Voru spurningarnar²⁾ þá lagðar fyrir vitnið og svarar það:

Til 1. spurningar: Já, hann mun hafa afhent eitthvað af peningum, sumpart þegar hann afhenti reikningsbækurnar, og sumpart síðar.

Til 2. spurningar: Þau, að hann afhenti bækur bæjarins í hendur eptirmanni sínum. Þegar jeg ásamt tveimur öðrum bæjarfulltrúum var kosinn til að framkvæma bráðabirgðaryfirskoðun á reikningum bæjarins fyrir síðastliðið ár í þeim sjerstaka tilgangi, að fá nokkurnvegin hugmynd um, hve stór skýlaus skuld Kr. Ó. Þorgrímssonar við bæinn væri, tók hann það fram í einu af svörum sínum til athugasemda okkar, „að sín reikningsskil væri kassabókin“. Að gefnu tilefni bætir vitnið því við, að sjer hafi skilizt, að reikningsskilin hafi að eins farið fram eftir kassabókinni.

Til 3. spurningar: Eins og jeg hefi tekið fram, gjörði hann engin önnur skrifleg reikningsskil, en að afhenda reikningsbækurnar og svara athugasemdum, sem við þær voru gjörðar, sumpart af sjerstökum bráðabirgðar-yfirskoðanda utan bæjarstjórnar, og sumpart af

¹⁾ Sjá II., 5. bls. hjer að framan.

áður umgetinni nefnd, og drógust hin síðustu af þessum svörum að mig minnir allt fram undir vorið.

Til 4. spurningar: Eptir því sem mjer er kunnugt, voru bækurnar talsvert skeytingarlauslega færðar, ýmsar upphæðir, og sumar mjög stórar, rangt færðar, sleppt að færa til innborganir bæði í bæjar-sjóð og hafnarsjóð, tví færðar upphæðir, og bókfærslan hið síðasta ár, sem jeg yfirfór, sú laklegasta sem jeg hefi sjeð af opinberum reikningum.

Til 5. spurningar: Nei.

Til 6. spurningar: Já.

Til 7. spurningar: Já.

Enfremur óskar vitnastefnandi þær spurningar lagðar fyrir vitnið:

1. Hvort margir hafi verið taldir í skuld í bæjarreikningnum, sem þó hafi borgað Kr. Ó. Þorgrímssyni.
2. Hvort mikil brögð hafi verið að því sem um ræðir í 7. spurningu *ante*.
3. Að hverju leyti var kassabókin óáreiðanleg?
4. Var auðvelt að sjá, að reikningsfærsla á bókum Kr. Ó. Þorgrímssonar væri röng?
5. Veit vitnið til, að Kr. Ó. Þorgrímsson hafi tekið bankalán fyrir mann á Austurlandi?
6. Stóð Kr. Ó. Þorgrímsson skil á umræddu bankaláni á þann hátt, sem vera bar, og hvernig stóð hann lántakanda skil á láninu?
7. Veit vitnið til, að Kr. Ó. Þorgrímsson hafi selt fyrir eigin reikning og hagnýtt sjer bækur, sem honum hefur verið trúað fyrir sem bókaverði bókmentafjelagsins?

8. Voru reikningar Kr. Ó. Þorgrímssonar fyrir útsölu og útsending þingtiðindanna 1883 og 1885 áreiðanlegir? og komu skýrslur hans um það efni saman við orð áreiðanlegra manna?

Vitnið svarar:

- Til 1. spurningar: Jeg hefi sjálfur sjeð kvittanir frá nokkrum, en ekki mörgum, en á bæjarstjórnarfundum hefur mjer verið skýrt frá, að við lögtaks tilraunir hafi reynzt borgaðar skuldir *margra* þeirra manna, sem taldir eru í skuld í bæjarreikningunum.
- Til 2. spurningar: Upphæðirnar voru stórar, en ekki margar. Jeg get þess, að um nokkrar upphæðir er ekki enn þá afgjört, hvort þær eru tvítilfærðar eða ekki, með því reikningurinn er ekki endilega úrskurðaður.
- Til 3. spurningar: Kassabókin var alveg ósamkvæm hinum reikningsbókunum, og gat jeg ekki fundið það samband milli hennar og hinna bókanna, sem auðsætt virtist að hlýti að eiga sjer stað, ef reikningsfærsla hefði verið í lagi, en mikið af því mun liggja í óreglulegri bókfærsluadferð (formgöllum).
- Til 4. spurningar: Að hún væri förmlega röng, mátti sjá svo að segja á hverri síðu, en efnið var einmitt þess vegna ekki eins fljótlegt að finna.
- Til 5. spurningar: Jeg veit til að hann tók lán fyrir bónda í Brúnavík í Borgarfirði í Norður-Múlasýslu, og stóð manninum ekki skil á því eins og vera bar. Sjálfur hef jeg ekki talað við Kristján um lánið, en umboð til þess, sem innheimta átti upphæðina hjá Kristjáni, gekk í gegnum mínar höndur í brjefi

til mín. Öðru en þessu segist vitnið ekki geta svarað af eigin reynslu.

Þá var lögð fyrir vitnið spurning Nr. 6. af síðustu spurningum¹⁾ og svarar vitnið:

Hann stóð *aldrei* lántakanda *sjálfum* skil á láninu, en umbodsmaður sá, sem lántakandi fjekk til að innheimta upphæðina hjá Kristjáni, mun að því er mjer er frekast kunnugt, *nú* hafa náð því hjá honum að mestu eða öllu.

Til 7. spurningar svarar vitnið: Ekki svo jeg geti full-
yrt það með vissu.

Til 8. spurningar: Nei.

Vitnastefndi óskaði þá eptirfylgjandi gagnspurninar lagðar fyrir vitnið:

1. Veit vitnið til þess, að skýrsla sú, er jeg sendi amtinu 14. des. f. á. viðvikjandi kirkjusjóðnum, væri röng í nokkru.
2. Veit vitnið til þess, að jeg hafi nokkru sinni gefið ranga skýrslu móti betri vitund?
3. Er vitnið viss um, að þær misfellur, sem hann hefur borið að hafi verið á bæjargjaldkerabókunum, muni hafa verið gjörðar af mjer vísvitandi til að draga fje undir mig?
4. Hvaða athugasemdir voru það, sem vitnið hefur borið að hafi dregizt fyrir mjer að svara fram á vor?
5. Heldur vitnið, að það hafi verið seinni og ógreinilegri skil hjá mjer sem bæjargjaldkera á fje því sem mjer var trúað fyrir, en á því fje, sem Jón

¹⁾ Sjá 18. bls. hjer að framan.

Ólafsson ritstjóri safnaði handa ekkjum og munað-
arlausum veturinn 1886?

Þessar gagnspurningar voru lagðar fyrir vitnið, og
svarar það:

Til 1. spurningar: Það hefur verið fullyrt við mig af
skilríkum manni, sem er nákunnur reikningunum,
að svo væri, en jeg hef eigi lesið skýrsluna, og
get ekki um það borið af eigin reynslu.

Til 2. spurningar: Jeg veit til, að hann hefur gjört
það margopt¹⁾).

Til 3. spurningar: Að minnsta kosti ekki allar. En
jeg er subjectívt sannfærður um, að sumar hafa ver-
ið það, þótt að vísu sje objectív mögulegleiki fyrir,
að það sje ekki. Til skýringar tekur vitnið það
fram, að kassabókin sje þannig færð, að undir ný-
ár sje settar þar inn innborganir frá helmingi árs-
ins, sem faktískt hafa átt sjer stað löngu fyr, og
ennfremur, að sumar tvíborganirnar sjeu þannig
færðar inn í bækurnar, að hlutadeigandi hefði ekki
komizt hjá að sjá, að hann var að innfæra sömu
upphæð í annað sinn, ef hann leit á línuna fyrir
ofan.

Til 4. spurningar: Yfir höfuð gekk stundum seint að
fá greinileg svör, meðfram af þeirri ástæðu, að sá
sem skrifað hafði fyrir vitnastefnda, var eigi æfin-
lega viðlátinn, en sjálfur var hann ekki kunnugur
reikningsfærslunni. Að öðru leyti man jeg ekki
nú að specificera þær einstöku athugasemdir,

¹⁾ Þessa spurningu bar Kristján ekki upp fyrir þeim vitnum,
sem á eptir komu.

því að jeg hefi ekki sjeð reikningana síðan í vor, en jeg þykist mega fullyrða, að það hafi liðið allt að sex vikum frá því athugasemdirnar voru búnar, þangað til svörin komu til bæjarstjórnarinnar.

Til 5. spurningar: Það þykist jeg sannfærður um, þar sem jafnvel vitnastefndi sjálfur hefur viðurkennt margt *rangt* í reikningi sínum, en aldrei hefur til þessa komið *nein* athugasemd eða útásetning við þau reikningsskil, sem jeg gjörði fyrir tjeðum samskotum.

Vitnastefnandinn óskaði eiðfestingar. Var þá framburður vitnisins allur lesinn upp fyrir því, og játaði vitnið hann rjett bókaðan, og kveður sig reiðubúinn til að staðfesta hann með eiði. Eptir löglegan undirbúning og að viðlögðum venjulegum eiðstaf, staðfesti vitnið því næst framburð sinn með laganna eiði.

Mætti þá í rjettinum eptir vitnastefnunni ritstjóri Björn Jónsson. Hann var áminntur um að gefa sannorða skýrslu. Spurningarnar I.¹⁾ voru síðan lagðar fyrir hann og svarar hann

1. spurningu: Björn Jónsson, ritstjóri, 41 árs.
2. spurning: Já.
3. spurning: Jeg man ekki betur en orðin fjellu hjer um bil á þessa leið, að minnsta kosti að efninu til, og getur verið, að orð hans hafi verið orðrjett þannig, en eptir svo langan tíma er ekki gott að segja það með vissu.

Þá voru lagðar fyrir vitnið spurningarnar II.¹⁾ og svarar vitnið.

1. spurningu: Nei, ekki nein sjerstök reikningsskil.

¹⁾ Sjá 5. bls. hjer að framan.

Hann afhenti reikningsbækur bæjarins, þar á meðal kassabók, og mun hafa afhent peningaförða bæjarsjóðs samkvæmt því, sem þar var uppgert.

2. spurning fellur þá burtu.
3. spurning: Jeg veit ekki til, að hann hafi enn þá gjört full reikningsskil.
4. Það var sjerstaklega kassabókin, sem ekki sýndist vera nákvæmlega færð, sjerstaklega ekki jafnóðum og peningar fjellu til innborgunar og útborgunar. Til nánari skýringar segir vitnið, að kassabókin hafi verið löggilt 1. apríl, en byrjað að færa inn í hana 31. marz, hafi svo verið haldið áfram, að sjá í tímaröð, fram í júlí, en þá hafi verið farið að færa inn í bókina pósta frá janúar og febrúar og um leið frá seinni tímum ársins, og auk þess hafi fám dögum áður Kristján Ó. Þorgrímsson skilaði af sjer verið innfærðar við einn dag, vitnið minnir 20. okt., annaðhvort 9 eða 10 blaðsíður af inn- og útborgunum. Annars getur vitnið ekki með vissu gefið neina skýrslu um, að eigur bæjarsjóðs hafi verið meiri en kassabókin tiltók.
5. spurning: Upplýst með fyrra svari. Þó getur vitnið þess, að ekki hafi verið innfærð í kassabók ýms bæjargjöld, sem þó hafi verið kvittað fyrir í hinum bókunum, *þar á meðal frá gjaldkera sjálfum.*
6. spurning: Það kom nokkuð opt fyrir, að hlutað-eigendur sýndu kvittanir fyrir ýmislegum bæjargjöldum, þegar farið var að krefja þá.
7. spurning: Já, hann hafði fært hafnarsjóði stóra

· upphæð tvisvar til útgjalda í kassabók þessa sjóðs, þ. e. 1360 kr. og nokkra auru.

Þá voru lagðar fyrir vitnið spurningarnar IV.¹ 1. spurningu óskar vitnastefnandi nú að orða þannig:

Veit vitnið til þess, að Kr. Ó. Þorgrímsson hafi tekið bankalán fyrir bónda í Brúnavík í Borgarfirði í Norður-Múlasýslu, án þess að standa skil á því á þann hátt sem vera bar?

Þesari spurningu svarar vitnið: Já.

Til 2. spurningar svaraði vitnið: Já.

Til 3. spurningar: Docent Þórhallur Bjarnarson og adjunkt Björn Jensson.

Til 4. spurningar: Í vor annaðhvort í apríl eða maí.

Til 5. spurningar: Hann sagðist fyrst vera búinn að gjöra skil fyrir því, nefnil. senda meiri partinn, og taka eitthvað upp í skuld, eptir heimild þess, sem var milligöngumaður bóndans fyrir austan við hann, og sýndi hann brjef frá þeim manni, sem heimilaði honum að taka 200 kr., en hann sagðist hafa tekið 400, af því reikningur hans hljóp svo hátt. Að gefnu tilefni bætir vitnið því við, að Kr. Ó. Þorgrímsson hafi fyrst eigi viljað segja, með hverjum hann hefði sent peningana, en svo sagzt hafa sent þá með marzpósti.

Til 6. spurningar: Nei.

Til 7. spurningar: Af því óorði sem komst á hann við rannsóknina út af þeim kærum, sem fram komu móti honum í vetur. Jeg fór til hans sem forseti fjelagsins, og spurði hann, hvort honum þætti ekki eiga betur við að hann sleppti þessu starfi, og fjellst hann á það.

1) Sjá 6. bls. að framan.

Ennfremur óskar vitnastefnandi þá spurningu lagða fyrir vitnið: Lá nokkur grunur á, að handrit og bækur tilheyrandi bókmentafjélaginu hefði misfarizt hjá Kristjáni meðan hann var bókavörður?

Vitnið svarar: Nei, það lá enginn grunur á, hvorki um bækur nje handrit, að því er mjer er kunnugt, en það kom upp kvittur í fyrra sumar um eina bók, sem haldið var, að hefði verið send fjelaginu frá Ameríku, en fannst í eigu eins manns hjer í bænum, sem hafði keypt hana af Kristjáni fyrir 8 krónur. Manninum, sem sent hafði bókina, var skrifað, en hann gaf engar upplýsingar um það, en sendi fjelaginu expl. af bókinni. Þessi grunur staðfestist þannig ekki upp á neinn hátt, en þó get jeg þess, að það er *ósennilegt*, að bóksalinn hafi pantað þessa bók, því að hún er ekki, það jeg veit, höfð til sölu, þó það reyndar kunni að vera.

Vitnastefndi óskaði þá þessar gagnspurningar bornar upp fyrir vitnið:

1. Getur vitnið fullyrt, að áðurgreind bók hafi ekki verið send mjer að gjöf?
2. Voru þær upphæðir í Kassabókinni, sem færðar eru 20. október eða um það leyti á þeim 9—10 bls., skrifaðar með minni hendi?
3. Veit vitnið til þess, að skýrsla sú, sem jeg sendi aintmauni 14. des. f. á. viðvikjandi kirkjusjóðnum, væri röng í nokkru?
4. Veit vitnið, af hvaða ástæðu jeg hafði ekki fyr sent frá mjer umrætt bankalán?
5. Veit vitnið, að jeg hafi dregið sendinguna af þeirri ástæðu, að jeg hafi ætlað að draga fjeð undir mig?

6. Er vitnið viss um, að allar þær misfellur, sem hann hefur sagt að hafi verið á bæjargjaldkerabókunum, hafi verið gjörðar af mjer visvitandi, til að draga það fje í minn vasa?

Þessar gagnspurningar voru lagðar fyrir vitnið, og svarar það:

1. sp. Það veit jeg ekkert um, sá sem sendi bókina gaf engar upplýsingar um það.
2. sp. Nei, þær voru með hendi skrifara hans, sem þá var.
- Til 3. sp. Það veit jeg ekki um, jeg hef hvorki sjeð skýrsluna nje heyrð. Jeg hef að eins heyrð talað um, að hann muni ekki hafa gert áreiðanleg skil.
4. spurning: Nei ekki veit jeg það, en jeg veit að eins, að hann var margkrafiinn um lánið.
5. spurning: Nei.
6. spurning: Nei það *get* jeg ekki vitað.

Svör vitnisins voru lesin upp fyrir því, og játar vitnið að þau sjeu rjett bókuð, og er reiðubúið að staðfesta skýrslu sína með eiði. Eptir kröfu vitnastefnandans staðfesti vitnið því næst eptir löglegan undirbúning framburð sinn í rjettinum með laganna eiði, að viðlögðum venjulegum eiðstaf

Ár 1887 20. d. októbermán. var bæjarþingsrjetturinn settur á venjulegum stað og stundu.

Tók þá sæti í rjettinum cand. jur. Hannes Hafstein sem setudómari eptir löggilding amtsins. Var þá tekið fyrir að framhalda vitnaleiðslu til upplýsingar í málinu:

Kristján Ó Þgrgrímsson
gegn Þorleifi Jónssyni.

Mættur var vitnastefnandinn, ritsjóri Þorleifur

Jónsson. Fyrir hinn stefnda Kr. Ó. Þorgrímsson var mættur kand. Gestur Pálsson, og leggur hann fram umboð sitt. Skjal þetta auðkennist Nr. 5 og hljóðar svo.

Mætti þá fyrir rjettinum fríviljuglega án stefnu ljósmyndari Sigfús Eymundarson. Vitnacentantinn, ritstjóri Þorleifur Jónsson, lagði þá fram spurningar fyrir vitnið, og óskar þær bornar upp fyrir því. Skjal þetta auðkennist nr. 6 og hljóðar svo:

(Rjettarskjal Nr. 6.).

S p u r n i n g a r

fyrir vitnið Sigfús Eymundarson, á bæjarþingi Reykjavíkur, 20. okt. 1887.

1. Hvað heitir vitnið, hvernig stjóttar er það og hve gamalt er það?
2. Hefur vitnið nokkurn tíma átt að taka sparisjóðsbók fyrir Gest nokkurn Jóhannsson hjá bóksala Kristjáni Ó. Þorgrímssyni?
3. Um hvert leyti var það?
4. Hvernig stóð á því, að vitnið átti að taka umrædda bók hjá Kr. Ó. Þorgrímssyni?
5. Hver atvik liggja að því, að umrædd bók átti að vera í höndum Kr. Ó. Þorgrímssonar?
6. Fjekk vitnið tjeða sparisjóðsbók hjá Kr. Ó. Þorgrímssyni?

Og ef svo var ekki,

7. Hvers vegna fjekk vitnið hana ekki?
8. Hver svör gaf Kr. Ó. Þorgrímsson?
9. Reyndust orð hans þá sönn?
10. Að hverju leyti reyndust þau ósönn?

Vitnið var áminnt um sannsögli, og voru því næst spurningarnar bornar upp, og svarar það:

Til 1. spurningar: Sigfús Eymundsson. photograph, 47 ára.

Til 2. spurningar: Já.

Til 3. spurningar: Í marzmánuði í fyrra.

Til 4. spurningar: Eigandi bókarinnar átti að borga mjer peninga, og vísaði mjer á sparisjóðsbók hjá Kr. Ó. Þorgrímssyni, bað hann mig að taka þar af það, sem jeg átti að hafa, og geyma það sem eptir var.

Til 5. spurningar: Eigandi bókarinnar sendi mjer viðurkenningu Kristjáns fyrir því, að hann hefði tekið á móti peningum hjá honum, og lofað að leggja þá inn í sparisjóðinn.

Til 6. spurningar: Nei.

Til 7. spurningar: Af því að Kristján hafði aldrei lagt peningana inn í sparisjóðinn.

Til 8. spurningar: Þegar jeg sendi til hans fyrst eptir bókinni, svaraði hann sendimanninum því, að hann væri búinn að senda hana norður með pósti, eptir því sem sendimaðurinn hefur sagt mjer. En mjer datt í hug, að þetta mundi ekki vera rjett. Fór til gjaldkera sparisjóðsins, bað hann að láta mig vita, hvort Kr. Ó. Þorgrímsson hefði lagt peninga inn fyrir reikning mannsins, er vísaði mjer á peningana, á tímabilinu frá október til nýárs, og neitaði hann því. Jeg fór þá sjálfur til Kristjáns, og sagði honum frá þessu, og svaraði hann mjer, að það væri reyndar satt, að hann hefði ekki lagt peningana

inn í sparissjóðinn, en hann væri búinn að senda þá norður með pósti.

Til 9. spurningar: Nei.

Til 10. spurningar: Að því léyti, að hann hafði ekki sent peningana norður með pósti. Eigandi þeirra kom sjálfur suður að taka þá.

Umboðsmaður vitnastefnda óskar þær gagnspurningar bornar upp fyrir vitnið:

1. Þorir vitnið að staðhæfa, að í viðurkenningu þeirri, sem Kr. Ó. Þorgrímsson gaf Gesti Jóhannessyni fyrir hinni umræddu peningaupphæð, hafi hann skuldbundið sig til, að leggja fjárupphæð þessa í sparissjóð undir nafni Gests Jóhannessonar?
2. Veit vitnið ekki til, að Gestur Jóhannesson fjekk hina umræddu peningaupphæð hjá Kr. Ó. Þorgrímssyni, þegar hann sjálfur vitjaði hennar?

Þessar gagnspurningar voru lagðar fyrir vitnið og svarar það:

ad 1. Viðurkenningin hljóðaði þannig, að hann hefði tekið á móti þessum peningum, og skuldbýrði sig til að leggja þá í sparissjóð strax daginn eftir.

ad 2. Það get jeg ekki sagt með vissu, því jeg var ekki við það, en jeg ímynda mér að svo hafi verið.

Ennfremur óskar umboðsmaður vitnastefnda þá gagnspurning upp borna:

1. Man vitnið upp á vís, að í viðurkenningunni hafi ekki verið tekið fram, að fjárhæðin skyldi lögð í sparissjóð undir nafni Gests Jóhannessonar?

Þessi spurning var lögð fyrir vitnið og svaraði það:

Jeg man ekki orðrjett skuldbindinguna, en jeg man að þar stóð, að Kr. Ó. Þorgrímsson lofaði að leggja

upphæðina í sparisjóðinn. Jeg get ekki staðhæft, að þar hafi staðið orðin: „fyrir Gest“, eða þessháttar, en það var auðvitað meiningin eftir því sem síðar kom fram, og Kristján sjálfur kannaðist við.

Framburður vitnisins var lesinn upp fyrir því, og játar það hann rjett bókaðan.

Báðir málspartar lýstu því yfir, að þeir tækju framburð vitnisins eins gildan og eiðfestur væri. Vitnið vjek frá rjetti.

Mætti þá fyrir rjettinum bæjargjaldkeri Björn Kristjánsson. Hann var áminntur um sannsögli, og að gefnu tilefni skýrir hann frá, að hann heiti tjeðu nafni, sje bæjargjaldkeri, 29 ára gamall.

Voru því næst eftir ósk vitnastefnandans lagðar fyrir vitnið spurningarnar nr. II. (rjettarskjal 4), og svarar vitnið:

Til 1. spurningar: Nei, hann gerði engin reikningsskil önnur en þau, að hann skilaði peningunum eftir því, sem hann hafði gert upp kassabókina.

2. spurning fellur burtu.

Til 3. spurningar: Það man jeg ekki ljóslega. Því sem var í sjóði, skilaði hann smátt og smátt eftir að hann afhenti mjer bækurnar.

Til 4. og 5. spurningar: Kassabókin var að því leyti óreglulega færð, að inn í hana voru færðar upphæðir, sem voru útborgaðar t. d. í janúar, eftir að upphæðir, sem út borgaðar voru í júní eða júlí, voru innfærðar; sömuleiðis voru færðar í kassabókina svo margar upphæðir undir sömu dagsetningu, rjett áður en fyrirv. gjaldkeri skilaði af sjer, að auðsjáanlegt er, að hann hefur safnað tekjum og gjöld-

um saman langan tíma, án þess að færa það í kassabók. Að öðru leyti get jeg þess, að ýmsar upphæðir tekjumegin voru ekki innfærðar í kassabók, sem þó var kvittað fyrir í reikningsbókunum. Af þessu leiðir að reikningsbækurnar voru ekki rjett færðar í sambandi við kassabókina.

Til 6 spurningar: Já nokkrir, jeg man ekki nákvæmlega, hvað margir.

Til 7. spurningar: Jú, í Hafnarsjóðskassabók hafði hann tvífært eina upphæð gjaldamegin: 1360 kr. 35 aura.

.
Umboðsmaður vitnastefnda bað þá gagnspurningu lagða fyrir vitnið:

Þorir vitnið að fullyrða, að misfellur þær, sem hann telur verið hafa á bæjargjaldkerabókunum hjá Kr. Ó. Þorgrímssyni, hafi Kr. Ó. Þorgrímsson gjört vísvitandi og til þess að draga fje undir sig?

Þessi spurning var borin upp fyrir vitnið og svaraði það:

Það get jeg ekkert um sagt.

Vitnisburður vitnisins var lesinn upp fyrir vitninu, og játar það að hann sje rjett bókaður, og er reiðubúinn að staðfesta hann með eiði. Báðir málspartar fjellu frá eiðfestingu, og taka skýrsluna jafngilda sem eiðfesta.

Vitnastefnandinn óskar eigi að fleiri af hinum stefndu vitnum sjeu yfirheyrd að þessu sinni.

Þorleifur Jónsson. Gestur Pálsson.

Rjetti slitið.

Hannes Hafstein,
settur.

Úrslit málsins.

[24. októb. var vitnamálið enn tekið fyrir, og hafði Þorl. Jónsson stefnt þeim til að mæta sem vitnum: dósent sjera Þórhalli Bjarnarsyni, skólakennara Birni Jenssyni, yfirjettar-málfærslumanni Guðl. Guðmundssyni og bankabókara Sighv. Bjarnasyni, og lagði fram spurningar til þeirra um bankalánið og misferlið á því, um dómkirkjureikningana, um enn eina sparisjóðsbók o. fl. Fyrir Kristján — sem var við staddur í rjettinum — mætti landshöfðingja-skrifari Gestur Pálsson, og lýsti yfir því, að Kr. ætlaði að hefja málið (þ: hætta við það) og mótmælti því þá sem óþörfu að vitnaleiðslan færi fram. Þorleifur neitaði að hætta við vitnaleiðsluna fyrri en aðal-málið væri hafið. Gestur svaraði meðal annars: „jég skuldbind mig fyrir hönd umbjóðanda míns [Kr. Ó. Þ.] til að koma fram með kröfu um að hefja aðalmálið næst þegar það kemur fyrir“. Skaut svo til dómarans, hvort hann væri fús á að taka fyrir aðalmálið þá þegar í þeim tilgangi að það yrði hafið, og var þá með samþykki beggja málsaðila vitnamálinu frestað, þar til aðalmálið yrði tekið fyrir, þannig, að vitnaleiðsla fjelli niður, ef aðalmálið yrði hafið.

Var svo aðalmálið fyrir tekið og eptir kröfu sækjanda [Gests fyrir Kristjáns hönd] hafið, en Þorleifur krafðist að Kristján borgaði allan málskostnað.

Með dómi var hann skyldaður til að greiða Þorleifi allan málskostnað eptir kröfu hans með 76,62 kr.].

